

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Haasio, A. 2018. Tieto kuuluu kaikille. Ilkka 28.9.2018, 24.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Tieto kuuluu kaikille

Kolumni

Sosiaalisen median kautta saamme linkkejä uutisiin, menovinkkejä tapahtumiin ja tietoa ajankohtaisista asioista. Samaan aikaan eri projekteissa pyritään edistämään tieteen avoimuutta ja saattamaan sen tuloksia maksuttomasti kaikkien saataville.

Vapaa pääsy tietoon on demokraattisen tietoyhteiskunnan peruspilari. Julkilausumissa ja juhlapuheissa sitä korostetaan kerta toisensa jälkeen.

Vaan mitä tekee Euroopan Unioni?

Pari viikkoa sitten EU hyväksyi kiistellyn tekijänoikeusdirektiivin, joka saattaa muuttaa tiedon kulkua huomattavasti.

On hyvä, että tekijänoikeuksista pidetään huolta ja että taiteen, tieteen ja tiedon tuottajat saavat työstään asianmukaisen korvauksen. Tekijänoikeuslainsäädäntö on ollut hyvin epäyhtenäinen eri puolilla Eurooppaa ja sen yhtenäistämisen on perusteltua.

Nyt taidettiin kuitenkin tehdä karhunpalvelus tiedon vapaalle leviämislle.

Uusi, yleiseurooppalainen direktiivi tarkoittaa käytännössä sitä, että tiedotusvälineet voisivat vaatia maksuja esimerkiksi Facebookilta

Ari Haasio

Filosofian tohtori ja
SeAMK:in yliopettaja

Direktiivi voi vaikuttaa haitallisesti tiedon hankintaan ja ilmaisuvapauteen.

tai Twitteriltä, kun niiden aineistoihin linkitetään. Tavoitteena on ollut selkeästi estää tiedonhakua ja tiedon jakamista netissä veloitetusta ja luoda näin esteitä jo vapaasti verkossa julkaistun tiedon leviämislle.

Kuka tästä hyötyy?

Ei ainakaan tekijä. Yleensä jutun kirjoittajan toiveena on saada hengentuotteelleen paljon lukijoita. Ja kun linkkejä jaetaan sosiaalisessa mediassa, klikkauksia ropisee ja tieto leviää.

Itselleni esimerkiksi Facebookissa jaetut mielenkiintoiset uutiset ja muut linkit ovat kullannarvoisia. Niiden avulla törmää joka päivä johonkin uuteen ja mielenkiintoi-

seen, jota ei muuten saisi tietoonsa. Tämän takia monet verkkosivustot pitävät osan tai jopa koko sivustonsa sisällön maksuttomina.

Miksi näille sivuille linkittäminen pitäisi estää?

Sama direktiivi voi myös lopettaa kissavideoiden ja muiden meemien jakamisen tekijänoikeuksien suojaamisen takia. Ja meemien tekijät jos ketkä haluavat luomuksilleen näkyvyyttä. Se saattaa pakottaa Instagramin ja muut vastaavat palvelut käyttämään filttareita, jotka estävät tekijänoikeuksien alaisen kuvien jakamisen ja todennäköisesti estävät myös osan laillisen materiaalin jakamisesta.

Viime kädessä tiedon tuottajien asema ei parantuisi lainkaan. Ainakaan yksittäisten tekijöiden kukkarossa se ei näkyisi millään lailla. Se sijaan direktiivi voi vaikuttaa haitallisesti tiedon hankintaan ja ilmaisuvapauteen.

Pahimmillaan tämä kaikki voi johtaa siihen, että Facebook ja muut sosiaalisen median yhteisöt kieltävät linkkien jakamisen. Silloin putoaa pohja tiedon jakamiselta ja yksi hyvä syy seurata sosiaalista mediaa hiipuu. Sosiaalisesta mediasta tulee yhä enemmän mielipiteiden ja mutu-tiedon jakamispaikka, jossa aikuiset kinastelevat kuin nassikat hiekkalaatikolla.